PAPRSEK

LISTOPAD 2018
Číslo 47

Svaz tělesně postižených
v České republice z. s.
krajská organizace
Jihomoravského kraje
Mečová 5, 602 00 Brno

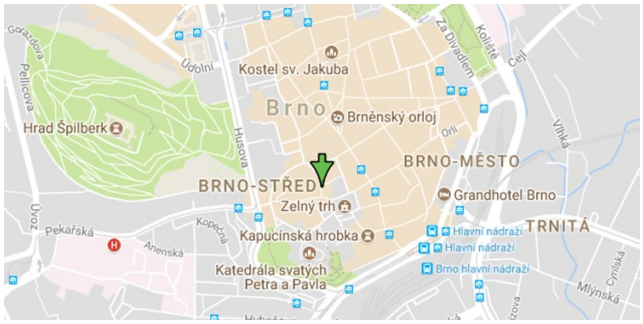

Z obsahu:

- *Otázka týdne*
- *Hlavní změny v důchodovém pojištění schválené v roce 2018*
- *Seniorská obálka pomůže v tísni nebo ohrožení zdraví a života*
- *V roce 2019 si mohou předčasní důchodci více vydělat.*
- *Zažili jsme…*
- *Pozvánka*
- *Spolková činnost*
- *Listopadovým objektivem Ing. Evy Sedláčkové*
- *O nás*

Otázka týdne.

Jak dlouho má být u lékaře uložená zdravotnická dokumentace pacienta? Objednávala jsem se záměrně na ortopedii, kterou jsem už v minulosti navštívila, ale záznamy o dřívějším vyšetření a léčbě tam prý nemají.

Odpověď.

Doby povinného uchování zdravotnické dokumentace, zásady pro její uchování či postup při jejím vyřazování a zničení po uplynutí dané doby jsou stanoveny vyhláškou č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci. Při vyřazování zdravotnické dokumentace se posuzuje, zda je nadále potřebná pro poskytování zdravotních služeb danému pacientovi. Nepotřebná se po uplynutí doby uchování navrhne ke zničení, v ostatních případech se má posoudit, jaká část dokumentace bude navržena k vyřazení a u které části bude doba uchování prodloužena.

U **ambulantní péče** (kromě péče registrujících poskytovatelů – viz dále) se dokumentace musí uchovávat **5 let po posledním poskytnutí zdravotních služeb pacientovi.** Informace o průběhu a výsledku vyšetření zobrazovací metodou (rentgen apod.) se mohou skartovat po 5 letech po předání informace poskytovateli, který toto vyšetření vyžádal, výsledky laboratorních a dalších pomocných vyšetření po 5 letech od provedení vyšetření (pokud nejsou potřebná pro další poskytování zdravotních služeb). Jestliže jste tedy přišla na ortopedickou ambulanci po době delší než pět let, skutečně už mohou mít vaši dokumentaci zcela oprávněně vyřazenou a zlikvidovanou.

Registrující praktický lékař je oprávněn dokumentaci svého pacienta skartovat 10 let od změny registrujícího poskytovatele (tedy od doby, kdy pacient přejde jinam) nebo 10 let od úmrtí pacienta – podle toho, co nastane dřív. U praktických lékařů pro děti a dorost je ještě třetí možné kritérium, a to 10 let od dosažení 19 let věku pacienta. **U registrujícího gynekologa a zubního lékaře** musí být dokumentace uchována 5 let po posledním poskytnutí zdravotních služeb pacientovi.
Tam, kde je lhůta počítána od úmrtí, se samozřejmě může stát, že poskytovatel příslušné datum nezná. Proto vyhláška zároveň stanoví, že v takovém případě za den úmrtí pacienta se považuje den, ve kterém dosáhl 100 let věku, nebo je třeba vyčkat 5 let od posledního záznamu ve zdravotnické dokumentaci – podle toho, co nastane později.

V rámci **lůžkové péče** je možno dokumentaci skartovat 40 let od ukončení poslední hospitalizace pacienta nebo 10 let od jeho úmrtí, v případě následné a dlouhodobé lůžkové péče 20 let od ukončení poslední hospitalizace nebo 10 let od úmrtí. U **jednodenní péče** se musí dokumentace uchovávat 10 let (dříve 15) od posledního poskytnutí jednodenní péče nebo 10 let od úmrtí pacienta, u **lázeňské léčebně rehabilitační péče** 5 let (dříve 10) od jejího ukončení.
Nově je do vyhlášky s účinností od 24. 7. 2018 doplněno ustanovení o době uchovávání zdravotnické dokumentace převzaté krajským úřadem (např. při zániku daného

Dokončení na str. 3.

Hlavní změny v důchodovém pojištění schválené v roce 2018.

„Zákon č. 191/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dělená - dnem 1. 9. 2018 a dnem 1. 1. 2019).

Tímto zákonem byl novelizován zákon o důchodovém pojištění. Novela spočívá v tom, že byla schválena dvě významná opatření ve prospěch důchodců, a to zvýšení základní výměry důchodu z 9 % na 10 % průměrné mzdy, tj. o 1 procentní bod (u důchodů přiznaných před 1. 1. 2019 bude náležet zvýšená základní výměra od splátky důchodu splatné v lednu 2019), a dále zvýšení důchodu o 1 000 Kč měsíčně všem důchodcům, kteří dosáhnou věku 85 let (důchodcům, kteří dosáhli 85 let věku před 1. 1. 2019, náleží toto zvýšení procentní výměry od splátky důchodu splatné v lednu 2019). Kromě toho byly s účinností od 1. 9. 2018 mezi osoby účastné důchodového pojištění prostřednictvím institutu náhradních dob pojištění z titulu péče o závislou osobu, u kterých se nevyžaduje podmínka domácnosti, zahrnuti vedle osob blízkých i asistenti sociální péče podle § 83 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb.

Nařízení vlády č. 212/2018 Sb., o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2019 (účinnost dnem 1. 1. 2019).

Tímto nařízením se příplatky k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. a podle zákona č. 357/2005 Sb. **přiznané před 1. lednem 2019 zvyšují o 3,4 %** částky příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje.

Příplatky se zvyšují **od splátky** důchodu, s nímž se vyplácejí, splatné **po 31. prosinci 2018.**

Nařízení vlády č. 213/2018 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2019 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2019 a o zvýšení důchodů v roce 2019 (účinnost dnem 1. 1. 2018).

Tímto nařízením se stanoví:
A/ prvky konstrukce výpočtu důchodů přiznávaných ode dne spadajícího do roku 2019:

- všeobecný vyměřovací základ za rok 2017 ve výši 30 156 Kč,
- výše přepočítacího koeficientu pro úpravu (aktualizaci) všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, který činí 1,0843,
- první redukční hranice pro stanovení výpočtového základu ve výši 14 388 Kč,
- druhá redukční hranice pro stanovení výpočtového základu ve výši 130 796 Kč.
- výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu od roku 2019 činí 3 270 Kč.
  B/ Zvýšení důchodů v roce 2019
  Důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí **přiznané před 1. lednem 2019** se zvyšují od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2018 tak, že se
- **základní výměra** zvyšuje o 570 Kč na **3 270 Kč**,
- procentní výměra zvyšuje **o 3,4 %** procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

Autor: MPSV
Poslední aktualizace: 16.10.2018

Informace o změnách od 1. 1. 2019 v placení pojistného na sociální pojištění osobami samostatně výdělečně činnými.

Dnem 1. 1. 2019 nabývají účinnosti změny v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které upravuje u OSVČ placení záloh na pojistné na důchodové pojištění a pojistného na nemocenské pojištění. Změny se týkají především splatnosti záloh na pojistné na důchodové pojištění a splatnosti pojistného na nemocenské pojištění. Změny jsou upraveny zákonem č. 259/2017 Sb.

Přehled změn v placení záloh na pojistné na důchodové pojištění

- Záloha za kalendářní měsíc je splatná od 1. do posledního dne tohoto měsíce (např. záloha za leden je splatná od 1. do 31. ledna).
- Dluh na záloze za kalendářní měsíc, který bude uhrazen do konce následujícího měsíce, není penalizován (dluh na záloze za leden, tj. dluh na záloze neuhrazené v lednu, bude-li uhrazen do konce února, není penalizován).
- Za kalendářní měsíc, v němž OSVČ zahájila činnost, je záloha splatná ode dne zahájení činnosti do konce následující měsíce (zahájila-li činnost 10. března, záloha za březen je splatná od 10. března do 30. dubna; bude-li záloha za březen uhrazena po 30. dubnu, je dluh na záloze za období od 1. května penalizován).
- Za prosinec 2018 není povinnost zaplatit zálohu a všechny částky zaplacené v lednu 2019 jako zálohy se budou považovat za zálohu na leden 2019. (Pokud např. minimální výše zálohy činí 3 000 Kč, je měsíčně pravidelně placena, v prosinci 2018 byla uhrazena jen záloha za listopad ve výši 3 000 Kč a v lednu 2019 bylo zaplaceno na záloze 2 x 3 000 Kč, je celých 6 000 Kč započteno jako záloha na rok 2019. Za rok 2018 bude za 11 měsíců započteno 11 plateb záloh na pojistné, které se budou na přehledu za tento rok zúčtovávat s pojistným).
- Zálohu za prosinec může OSVČ zaplatit dobrovolně, a to po 20. prosinci 2018 (platba, kterou OSSZ obdrží jako zálohu v období od 21. do 31. prosince 2018, bude považována za zálohu za prosinec, jestliže OSVČ nedluží zálohy - v tomto případě by na přehledu za rok 2018 bylo zúčtováváno 12 plateb záloh).
- Dluh na zálohách za rok 2018 zaniká dnem 31. prosince 2018 (od 1. ledna 2019 se dluh na zálohách za měsíce roku 2018 již nemůže penalizovat, ale nelze jej ani doplatit).
- U OSVČ vykonávající vedlejší činnost vzniká povinnost platit zálohy na základě přehledu podaného za předchozí kalendářní rok od měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nebo měl být přehled podán v následujícím roce; povinnost platit zálohy na základě tohoto přehledu trvá ještě v měsíci následujícího roku, v němž byl nebo měl být podán přehled (pokud je např. přehled vždy podáván v březnu, povinnost platit zálohy vznikla od dubna 2019 na základě přehledu za rok 2018, to znamená splatnost první zálohy od 1. do 30. dubna 2019, a tato povinnost trvá ještě za březen 2020. Povinnost platit zálohy od dubna 2020 se posuzuje na základě přehledu podaného v březnu 2020 za rok 2019).
- OSVČ vykonávající vedlejší činnost, která se dobrovolně přihlásila k důchodovému pojištění v průběhu kalendářního roku, platí zálohy do konce roku, ve kterém se přihlásila, nikoliv i v následujícím roce až do podání přehledu za tento rok.
- OSVČ si již neurčuje výši měsíčního vyměřovacího základu. Předpis výše zálohy i výše její úhrady odpovídají minimální výši měsíčního vyměřovacího základu pro OSVČ (např. minimální výše zálohy činí 5 000 Kč, ale je

placeno každý měsíc 5 500 Kč; 500 Kč je každý měsíc přeplatkem na zálohách).

 Částka zaplacená nad minimální výši zálohy, je přeplatkem. Přeplatek se použije na úhradu splatných závazků na zálohách. OSVČ již nemusí oznamovat OSSZ placení záloh dopředu, protože z přeplatku na zálohách budou hrazeny zálohy v minimální výši až do konce kalendářního roku (činí-li minimální výše zálohy 5 000 Kč a za červenec a srpen potřebuje OSVČ zaplatit zálohu dopředu, tak zaplatí-li v červnu 15 000 Kč, zaplatila zálohu dopředu na 2 měsíce).

 Přeplatek na zálohách za kalendářní rok, o jehož vrácení OSVČ nepožádala do konce kalendářního roku, bude uveden na přehledu jako zaplacená záloha v tomto roce.

 OSVČ vykonávající vedlejší činnost může požádat OSSZ nejen o rozhodnutí o snížení zálohy, ale i o rozhodnutí o neplacení záloh, pokud je předpoklad na základě výše příjmů dosažených v části kalendářního roku, v němž žádá o zrušení povinnosti zálohy platit, že příjmy budou tak nízké, že OSVČ nebude povinně účastna důchodového pojištění v tomto roce.

 Minimální měsíční vyměřovací základ platí obvykle od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nebo měl být přehled podán. Je-li ale měsíční vyměřovací základ podle podaného přehledu nižší, než byl dosud, platí tento nižší měsíční vyměřovací základ již od měsíce, ve kterém byl přehled podán (přehled je vždy podáván v březnu; podle přehledu podaného v roce 2019 se záloha zvyšuje z 3 000 Kč na 4 000 Kč - nová výše zálohy proto bude platit až od dubna; pokud se ale v roce 2020 sníží výše zálohy ze 4 000 Kč na 3 500 Kč, tak nová výše zálohy bude platit již od března).

Není stanovena maximální výše měsíčního vyměřovacího základu pro platbu záloh. OSVČ může zaplatit zálohu v jakékoliv výši při dodržení minimální výše zálohy.

Přehled změn v placení pojistného na nemocenské pojištění .

Pozor: Od ledna 2019 se zvyšuje minimální měsíční základ pro výpočet pojistného na nemocenské pojištění (dále jen „pojistné na NP“) z 5 000 Kč na 6 000 Kč, proto minimální pojistné na NP za leden 2019 a následující měsíce činí **138 Kč** a nikoli jako dosud 115 Kč. Placením pojistného nadále v dosavadní výši 115 Kč až 137 Kč by mohlo dojít k zániku nemocenského pojištění.

 Pojistné na NP za kalendářní měsíc je splatné od 1. do posledního dne tohoto měsíce (pojistné za březen je splatné od 1. do 31. března).

 Za prosinec 2018 se pojistné na NP platí od 1. ledna do pondělí 21. ledna 2019. Pojistné za leden 2019 se platí také v lednu od 1. do 31. ledna. V lednu 2019 by mělo být pojistné zaplaceno dvěma platbami (minimální výše platby za prosinec 2018 musí činit aspoň 115 Kč a druhé platby za leden 2019 aspoň 138 Kč) nebo jednou platbou ve výši aspoň 253 Kč (115 Kč + 138 Kč), zaplacenou nejpozději do 21. ledna 2019.

 Dluh na pojistném na NP za kalendářní měsíc, který bude uhrazen do konce následujícího měsíce, neznamená zánik nemocenského pojištění. Dluh se uhrazuje ve výši minimálního pojistného 138 Kč (je-li např. pojistné placeno pravidelně za každý měsíc od 1. do posledního dne tohoto měsíce ve výši 300 Kč, ale za duben nebylo zaplaceno, tak došla-li v květnu jedna platba 300 Kč, uhradí se z této platby pojistné za duben 138 Kč a za květen 162 Kč).

 Za kalendářní měsíc, v němž se OSVČ přihlásila k nemocenskému pojištění, je pojistné na NP splatné ode dne, od něhož se přihlásila k nemocenskému pojištění, do konce následující měsíce (OSVČ se přihlásila k nemocenskému pojištění od 5. dubna; pojistné za duben musí být zaplaceno od 5. dubna do 31. května, jinak nemocenské pojištění dnem 5. dubna nevznikne – nebylo-li pojistné zaplaceno v dubnu, v květnu by mělo být uhrazeno pojistné jak za duben, tak za květen ve výši alespoň 2 x 138 Kč, tj. ve výši aspoň 276 Kč).

 OSVČ si určuje výši měsíčního základu mezi minimální výší (6 000 Kč – minimální pojistné 138 Kč) a svojí maximální výší. Placení pojistného dopředu musí proto oznamovat OSSZ.

 Nová výše maximálního měsíčního základu stanovená v návaznosti na určený vyměřovací základ na přehledu platí - od kalendářního měsíce, v němž byl přehled podán, pokud je nový měsíční základ vyšší než dosavadní, - od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl přehled podán, pokud je měsíční základ nižší než dosavadní.

 Přeplatek na pojistném na NP za kalendářní rok se vrací v následujícím roce do konce února - snížený o částku odpovídající až dvojnásobku minimální výše pojistného, tj. snížený až o 2 x 138 Kč.

Zdroj:https://www.mpsv.cz/files/clanky/34457/Web_MPSV_zmeny_u_OSVC_od_2019_po_rev..pdf

Otázka dne.

Dokončení ze str. 1.

poskytovatele zdravotních služeb) – skartuje se 10 let od jejího převzetí v případě všeobecných praktických lékařů nebo praktických lékařů pro děti a dorost a 5 let od převzetí v ostatních případech.

Bez časového omezení se musí uchovávat písemný záznam, který obsahuje soupis zničené zdravotnické dokumentace s identifikačními údaji pacienta, společně s informací o tom, kdy, jak a kým byla zdravotnická dokumentace zničena.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí

Seniorská obálka pomůže v tísni nebo ohrožení zdraví a života.

Seniorská obálka, která má usnadnit řešení v situaci tísně a ohrožení zdraví nebo života, se začíná v těchto dnech distribuovat do nemocnic, na výjezdová stanoviště Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje a bude ke stažení na webových stránkách www.seniorskapolitikajmk.cz .

Jde o kartu, na které senioři (i za pomoci příbuzných nebo svého praktického lékaře) vyplní základní údaje o svých alergiích, nemocech, lécích (včetně dávkování) a kontakty na své blízké osoby a praktického lékaře. Údaje pak budou umístěny na viditelném místě v bytě (na dveřích lednice nebo vnitřní straně vchodových dveří).

„Tyto údaje, které by měly být pravidelně aktualizovány, poslouží v případě zásahu záchranářů k rozhodnutí o tíži zdravotního stavu, optimální terapii na místě nebo nutnosti transportu do zdravotnického zařízení,“ uvedl jihomoravský radní Milan Vojta. *„Věřím, že Seniorská obálka brzy zdomácní, zejména tam, kde žijí lidé osamoceně, a napomůže v důležitých situacích, urychlí čas a rozhodování při záchraně života,“* zdůraznil radní Vojta.

Seniorská obálka je výstupem kulatého stolu „Stárneme ve zdraví“, společného projektu na podporu sociálně zdravotního pomezí. Na projektu spolupracovali odborníci z těchto organizací: Ministerstvo práce a sociálních věcí, projekt Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň Odboru rodinné politiky a politiky stárnutí, Krajský úřad Jihomoravského kraje, Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje p. o., tísňová služba Girasole z. s. Hustopeče.

Girasole, sdružení pro pomoc a rozvoj, z. s., poskytovatel sociálních a zdravotních služeb na území ORP Hustopeče a Jihomoravského kraje

„Jsme rádi, že jsme se mohli na spolupráci podílet, jde o velice užitečný počin. Vzhledem k tomu, že populace stárne, je jisté, že projekt bude do budoucna dále nabývat na významu. Výjezdy Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje k chronicky nemocným lidem vyššího věku, u kterých dojde k náhlému zhoršení stavu, patří k těm nejčastějším. Proto Seniorskou obálku zcela jistě využijeme. Je to další krok k vylepšení přednemocniční péče v rámci našeho regionu,“ vysvětluje Milan Klusák, ředitel jihomoravské záchranky.

Tiskopis Seniorské obálky, její vznik i Pravidla pro vyplnění jsou k dispozici pro volné stažení na webových stránkách www.seniorskapolitikajmk.cz a jsou též zasílány zájemcům v elektronické podobě PDF.

Kontaktní osoba pro zasílání a další informace: Dana Žižkovská, koordinátorka pro Jihomoravský kraj Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň Odbor rodinné politiky a politiky stárnutí Ministerstvo práce a sociálních věcí Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2 mobil: 770 11 65 65 e-mail: dana.zizkovska@mpsv.cz detašované pracoviště: Brno-Řečkovice a Mokrá Hora Terezy Novákové 62a, 621 00 www.mpsv.cz.

ID=367651&TypeID=2

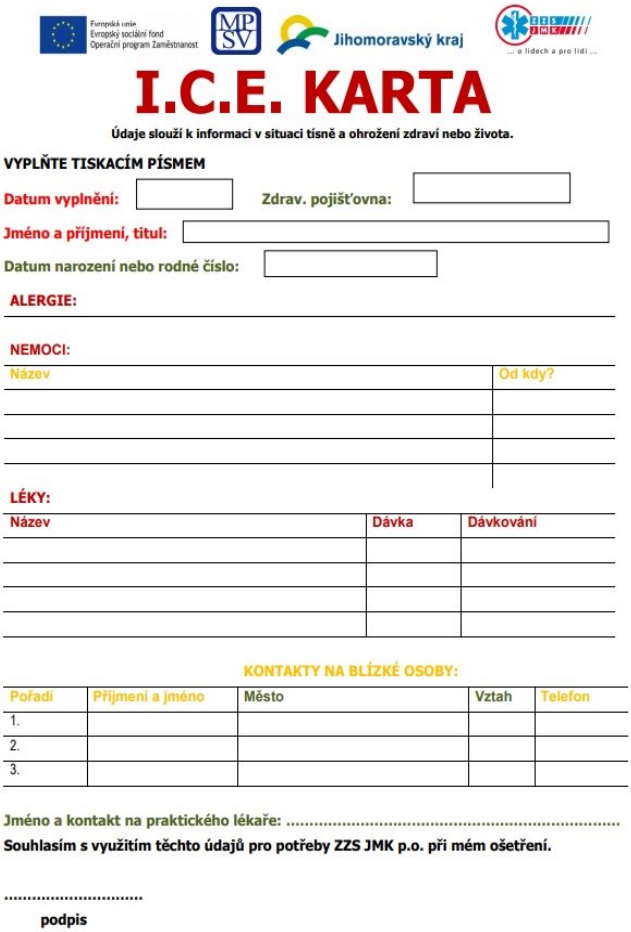

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Jihomoravský kraj

... o lidech a pro lidi ...

I.C.E. KARTA

Údaje slouží k informaci v situaci tísně a ohrožení zdraví nebo života.

VYPLŇTE TISKACÍM PÍSMEM

Datum vyplnění: Zdrav. pojišťovna:

Jméno a příjmení, titul:

Datum narození nebo rodné číslo:

ALERGIE:

NEMOCI:

Název	Od kdy?

LÉKY:

Název	Dávka	Dávkování

KONTAKTY NA BLÍZKÉ OSOBY:

Pořadí	Příjmení a jméno	Město	Vztah	Telefon
1.				
2.				
3.				

Jméno a kontakt na praktického lékaře: .....

Souhlasím s využitím těchto údajů pro potřeby ZZS JMK p.o. při mém ošetření.

.....

podpis

Zdroj: https://m.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?

Vdovské a vdovecké důchody „mýtů“ zbavené.

Praha 30. 10. 2018

Úmrtí manžela či manželky patří k těm nejvíce zátěžovým situacím v životě vůbec. Pozůstalí potřebují čas, aby se s touto smutnou událostí alespoň částečně vyrovnali. V jejich tíživé situaci je připraven finančně pomoci stát prostřednictvím institutu vdovských a vdoveckých důchodů.

S jakými „mýty“ či nepřesnostmi se odborníci České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) setkávají nejčastěji? Na tomto místě se pokusíme vysvětlit desítku těch dlouhodobě přetrvávajících a uvést je na pravou míru.

1. Vdovský nebo vdovecký důchod se přiznává automaticky.

Nikoliv. O vdovský či vdovecký důchod je třeba vždy požádat. Žádost sepisuje s pozůstalým manželem či manželkou okresní správa sociálního zabezpečení – v Praze Pražská, v Brně Městská správa sociálního zabezpečení (OSSZ) podle místa jeho trvalého bydliště. K žádosti je třeba předložit především doklad totožnosti žadatele, úmrtní list zesnulé osoby a oddací list. Pokud zemřelý/á manžel/ka dosud nepobíral/a vlastní důchod, předkládají se rovněž doklady zesnulé/ho, které jsou zapotřebí k žádosti o starobní nebo invalidní důchod, např. doklad o studiu, vojenské službě, rodné listy dětí, evidenční list od posledního zaměstnavatele aj.

2. Získání potřebné doby pojištění se u vdovských a vdoveckých důchodů nevyžaduje

Tak to není. Nevyžaduje se pouze tehdy, když manžel či manželka zemřel/a následkem pracovního úrazu.

V ostatních případech nároku na vdovský nebo vdovecký důchod hraje potřebná doba důchodového pojištění zemřelé osoby důležitou roli. Zákon o důchodovém pojištění říká, že vdova nebo vdovec má nárok na vdovský nebo vdovecký důchod po manželovi nebo manželce, který/á pobíral/a starobní nebo invalidní důchod, nebo pokud ještě nebyl/a příjemcem důchodu, splnil/a ke dni úmrtí podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na důchod (invalidní nebo starobní). V praxi tak např. může dojít k situaci, že vdovský důchod nebude náležet po manželovi, který byl dlouhodobě nezaměstnaný a nezískal tak zákonem stanovenou potřebnou dobu pojištění.

3. Manželé museli mít společné bydliště, jinak na pozůstalostní důchod není nárok
Není pravda. Společné bydliště manželů není podmínkou pro přiznání vdovského či vdoveckého důchodu. Podstatné je trvání manželství k datu úmrtí manžela či manželky.

4. Nárok na vdovský/vdovecký důchod vznikne, jen pokud manželství trvalo určitou dobu
Takovou podmínku zákon nestanoví. Rozhodující je, že manželství existovalo k datu úmrtí manžela či manželky, nezáleží však na tom, jak dlouho manželský svazek trval. Pokud bylo manželství rozvedeno, pozůstalostní důchod po bývalém manželovi nebo manželce nenáleží.

5. Vdovský či vdovecký důchod může být přiznán i družce či druhovi a registrovaným partnerům
Ne, to je široce rozšířený mýtus. Po druhovi/družce ani po registrovaném partnerovi nebo partnerce vdovský nebo vdovecký důchod nenáleží. A to ani v případě jejich dlouhodobého soužití ve společné domácnosti a společné výchovy dětí.

6. Vdovský či vdovecký důchod náleží natrvalo
Omyl. Vdovský nebo vdovecký důchod náleží standardně po dobu jednoho roku od smrti manžela nebo manželky. Po uplynutí této doby „pokračuje“ výplata pozůstalostního důchodu jen v přesně vymezených případech. Tj. tehdy, pokud se pozůstalý/á manžel/ka stará o nezaopatřené dítě, nebo pečuje o dítě, příp. o svého rodiče nebo o rodiče zemřelého manžela/ky (tchána, tchyni), kteří jsou závislí na jeho/její pomoci ve stupni II, III nebo IV; dále pokud je sám/sama invalidní ve třetím stupni, nebo pokud dosáhl/a zákonem stanoveného věku. Důchod pak vdova/vdovec pobírá, dokud splňuje stanovené podmínky.

7. Vdovský či vdovecký důchod zůstává i po uzavření nového sňatku
Není tomu tak. Dnem uzavření nového manželství nárok na vdovský či vdovecký důchod zanikne. Tuto skutečnost je vdovec či vdova povinen/na do 8 dnů nahlásit ČSSZ. Pokud tak neučiní, dopouští se neoprávněného čerpání dávky, kterou bude muset vrátit. V případě, že osoba po uzavření nového sňatku znovu ovdoví, může jí vzniknout nárok na vdovský důchod po druhém manželovi či manželce.

8. Vdovský a vdovecký důchod náleží ve stejné výši jako přiznaný důchod, který pobírala zesnulá osoba
Nikoliv. Stejně jako se starobní a invalidní důchod skládá ze dvou částí, procentní a základní výměry, je tomu tak i v případě vdovského nebo vdoveckého důchodu. Výše procentní výměry vdovského nebo vdoveckého důchodu podle zákona činí 50 % procentní výměry důchodu, který pobírala (nebo by pobírala) zesnulá osoba k datu úmrtí. Základní výměra vdovského a vdoveckého důchodu je stejná jako u ostatních druhů důchodů.

Příklad:
Žena, která ovdověla, pracuje, nepobírá žádný důchod. Její zemřelý manžel pobíral starobní důchod, který k datu úmrtí činil 14 640 Kč měsíčně, z toho 11 940 Kč činila procentní výměra a 2 700 Kč základní výměra. Ženě tedy bude náležet procentní výměra vdovského důchodu ve výši 5 970 Kč (50 % z 11 940 Kč). Vdovský důchod ženy bude vč. základní výměry 2 700 Kč činit celkem 8 670 Kč měsíčně.

9. Ten, kdo již pobírá vlastní starobní důchod a ovdoví, bere pak důchody dva
To je velmi rozšířený omyl. Názor, že pozůstalé manželce nebo manželovi bude vyplácen důchod ve stejné výši, jako pobírala zesnulá osoba, řadí pracovníci OSSZ k těm „nejodolnějším“ mýtům. Co říká zákon? Pokud člověk v době, kdy ovdoví, již pobírá vlastní starobní nebo invalidní důchod, dojde k tzv. souběhu důchodů. Souběh nikdy neznamená prostý součet důchodů. V takovém případě se postupuje následujícím způsobem. Porovná se výše procentní výměry důchodu, který vdova/vdovec pobírá, a již vyměřený vdovský/vdovecký důchod, který činí 50 % procentní výměry důchodu zemřelého. Nižší z důchodů pak náleží z jedné poloviny, vyšší zůstává beze změny. Základní výměra náleží pouze jednou.

Příklad výpočtu vdovského důchodu při tzv. souběhu důchodů:
Žena pobírá starobní důchod 10 440 Kč. Procentní výměra jejího důchodu činí 7 740 Kč, základní výměra 2 700 Kč (7 740 + 2 700). Žena ovdoví. Její zemřelý manžel pobíral starobní důchod ve výši 12 540 Kč (9 840 + 2 700). Žena má nárok na vdovský důchod – dojde k tzv. souběhu důchodů. Ze starobního důchodu manžela se vypočte důchod vdovský (činí 50 % z procentní výměry, což je 50 % z 9 840 Kč), tedy 4 920 Kč. Při souběhu starobního důchodu ženy a vdovského po muži se dále porovnávají procentní výměry obou důchodů. Přitom vyšší procentní výměra důchodu bude ženě náležet v plné výši (je to 7 740 Kč) a z nižší procentní výměry vdovského důchodu (4 920 Kč) polovina, tedy 2 460 Kč. Základní výměra důchodů náleží vždy pouze jednou. Žena tak bude pobírat dohromady částku 12 900 Kč (7 740 + 2 700 + 2 460).

10. Po zániku nároku na pozůstalostní důchod už nikdy nemůže dojít k jeho obnově
Naopak, může. K obnovení vdovského či vdoveckého důchodu může dojít, pokud splnění některé ze zákonných podmínek (viz bod č 6.) nastane do dvou let po předchozím zániku nároku na vdovský či vdovecký důchod. Ale pozor, k obnově výplaty však nedochází automaticky, ale vždy na základě žádosti podané na místně příslušné OSSZ, ke které se doloží doklady prokazující splnění podmínek.

Bližší vysvětlení týkající se vdovského nebo vdoveckého důchodu poskytnou vždy s ohledem na konkrétní situaci odborníci OSSZ, call centra pro důchodové pojištění na telefonním čísle 800 050 248 nebo klientského centra při pražském ústředí ČSSZ.
Zdroj: https://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2018/181030-vdovske-a-vdovecke-duchody-mytu-zbavene.htm

V roce 2019 si mohou předčasní důchodci více vydělat.

07.11.2018 | Petr Gola, Finance.cz
Předčasní důchodci nemohou mít až do dosažení řádného důchodového věku příjem zakládající účast na nemocenském pojištění. Pokud by takový příjem měli, tak by nemohli pobírat předčasný důchod. Příští rok si mohou k měsíčnímu důchodu více vydělat. Zvyšují se některé limity.

Po dosažení řádného důchodového věku již nejsou žádná příjmová omezení a je tedy možné pobírat bez omezení vlastní starobní důchod a mzdu ze zaměstnání nebo zisk ze samostatné výdělečné činnosti. Do dosažení řádného důchodového věku lze však pobírat k předčasnému důchodu pouze p**říjem nezakládající účast na nemocenském pojištění**. To zjednodušeně znamená, že z takového příjmu nesmí vznikat povinnost platit sociální pojištění.

Jaké jsou příjmové možnosti v předčasném důchodu v roce 2019?
Práce na dohodu o provedení práce
Když je hrubá měsíční odměna z dohody o provedení práce

10 000 Kč a méně, tak se z hrubé měsíční odměny neplatí sociální pojištění. Měsíční limit se přitom posuzuje u každého zaměstnavatele zvlášť. V praxi to znamená, že předčasný důchodce může současně pracovat např. pro dva zaměstnavatele a u každého pobírat **hrubou měsíční odměnou 10 000 Kč** a současně pobírat předčasný důchod.

(foto: Shutterstock)

Práce na dohodu o pracovní činnosti

Při práci na dohodu o pracovní činnosti se nebude v roce 2019 platit z hrubé měsíční odměny sociální pojištění, když **bude měsíční odměna nižší než 3 000 Kč**, oproti roku 2018 se tedy limit zvýšil o 500 Kč. Opět se limit posuzuje u každého zaměstnavatele zvlášť. Předčasný důchodce může pro jednoho zaměstnavatele pracovat na dohodu o provedení práce s hrubou měsíční odměnou do limitu a pro druhého na dohodu o pracovní činnosti s hrubou měsíční odměnou do limitu.

Výkon samostatné výdělečné činnosti

Při výkonu samostatné výdělečné činnosti při přiznání starobního důchodu se jedná o výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti. Vedlejší samostatná výdělečná činnost pro nižší zisky je zvýhodněna. Když je roční hrubý zisk (příjem ponížený o výdaje) do limitu, tak se z vedlejší samostatné výdělečné činnosti neplatí sociální pojištění. Pro celý kalendářní rok 2019 je limitem částka 78 476 Kč (pro celý kalendářní rok 2018 je limitem částka 71 950 Kč). Při výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti pouze po část roku se limit poměrně snižuje. Za celý kalendářní rok 2019 mohou mít tedy samostatně výdělečně činní předčasní důchodci vyšší hrubý zisk než za rok 2018.

Pasivní příjmy

Žádný příjmový limit neplatí pro pasivní příjmy – např. příjmy z kapitálového majetku, z pronájmu, z prodeje nemovitých či movitých věcí. Pasivní příjmy totiž nepodléhají platbě sociálního pojištění. V předčasném důchodu je tedy možné mít i vysoké pasivní příjmy a pobírat přitom každý měsíc předčasný důchod.

Co když předčasný důchodce nastoupí na zkrácený úvazek?

Při práci na klasickou pracovní smlouvu, ať už na plný nebo zkrácený úvazek, se vždy odvádí sociální pojištění. I když je
např. hrubá mzda ze zkráceného úvazku nižší než minimální měsíční mzda stanovená pro plný úvazek, tak taková mzda zakládá účast na nemocenském pojištění a z hrubé mzdy se standardně odvádí sociální pojištění. Do dosažení řádného důchodového věku se předčasný důchodce nemůže nechat zaměstnat na zkrácený úvazek, jestliže nechce přijít o měsíční výplatu předčasného důchodu.

Nástup zpět do zaměstnání?

Někteří předčasní důchodci se mohou po několika měsících v penzi rozmyslet a chtějí nastoupit zpět do práce, např. z důvodu obdržení velmi zajímavé pracovní nabídky. Nastoupit do práce samozřejmě mohou, ale po dobu práce jim nebude náležet předčasný důchod, jehož výplata se opět uvolní až po skončení práce. Za každých odpracovaných 90 kalendářních dní se však následně přepočítá krácení.

Zdroj: https://www.finance.cz/516352-jak-si-mohou-predcasni-duchodci-vydelat/

Jak to bude s penězi a dovolenou, když si dohodnete kratší pracovní úvazek?

Autor: Depositphotos
8. 11. 2018

Jak se projeví váš kratší pracovní úvazek v nároku na dovolenou a jak v náhradě mzdy za dovolenou? A co když máte nerovnoměrně rozvrženou pracovní dobu? Nešidí vás na penězích za dovolenou?

Kdy máte, nebo nemáte nárok na kratší pracovní dobu, pokud potřebujete z rodinných důvodů pracovat méně než ostatní zaměstnanci, kdy vám musí, jestliže o ni požádáte, zaměstnavatel vyhovět a kdy nemusí, jsme si podrobně již vysvětlili, a to v článku Chcete kratší pracovní dobu? Kdy vám zaměstnavatel musí vyhovět. A v pokračování Jaké jsou vaše nároky, když máte kratší pracovní úvazek? jsme si posvítili na vaše nároky v zaměstnání, když máte kratší pracovní dobu.

Aby článek nebyl příliš rozsáhlý, nepustili jsme se do detailů, jako je kombinace kratší pracovní doby a nerovnoměrného rozvržení pracovní doby, což zase není nijak vzácné specifikum, a přitom to ovlivňuje výši peněz, které máte dostat za dovolenou.

Ale čtenáři se nás někdy ptají, jak je to s jejich dovolenou (na jak dlouhou dovolenou vlastně mají nárok), když jsou zaměstnáni na kratší pracovní dobu a k tomu ještě mají nerovnoměrnou pracovní dobu. To si opravdu zaslouží další vysvětlení, tak se do toho pustíme tentokrát.

Na počtu volných dnů byste nikdy tratit neměli, s penězi to není tak jednoznačné

Ve většině článků, komentářů k problematice vaší dovolené v případě, že pracujete kratší pracovní dobu se paušálně konstatuje, že kratší úvazek nemá vliv na nárok na dovolenou. Je to pravda, pokud jde o nárok na počet týdnů, resp. dnů dovolené, ale nemusí tomu tak být vždy.

Tedy je to poněkud zjednodušující hodnocení, pokud jde

o výši náhrady mzdy nebo platu za dovolenou. Výši náhrady totiž může ovlivnit nerovnoměrné rozvržení pracovní doby, které není u kratších pracovních úvazků vůbec výjimečné. Výši náhrady neovlivní nerovnoměrné rozvržení pracovní doby na jednotlivé týdny nebo v určitém období kalendářního roku (tedy situace, kdy pracujete různý počet dnů v týdnu), s čímž výslovně počítá § 213 odst. 4 ZP, pokud jde o stanovení nároku na dovolenou – určení počtu dnů dovolené, na kterou vám vznikne nárok. Avšak výši náhrady mzdy může negativ-

ně či pozitivně ovlivnit situace, kdy je pracovní doba nerovnoměrně rozvržena v různých pracovních dnech pracovního týdne, tedy máte v týdnu různě dlouhé pracovní směny.

Různě dlouhé směny přinášejí problém s výpočtem náhrady příjmu

Jestliže máte kratší pracovní dobu v týdnu rovnoměrně rozloženou, tedy máte stejně dlouhé pracovní dny ve všech dnech, kdy pracujete (např. 2 dny v týdnu 8 hodin), žádný problém v praxi nevzniká. Jestliže však máte v různé pracovní dny různě dlouhou pracovní směnu (např. 2 dny v týdnu pracuje 8 hodin a 1 den 4 hodiny), dochází k problémům při výpočtu náhrady mzdy za dovolenou. V takovém případě je nutno doporučit a zajistit, aby dovolená byla čerpána spravedlivě a rovnoměrně – např. aby se nestalo, že ji čerpáte jenom ve dnech s 8 hodinami práce (což je výhodné pro vás, protože vám vzniká vyšší než zákonu odpovídající mzdový nebo platový nárok), nebo naopak jen ve dnech, na které připadají jenom 4 hodiny práce (kdy by došlo ke zkrácení vašeho nároku na náhradu mzdy nebo platu).

Můžeme to zjednodušit do vzorce, kdy **Nárok na dovolenou v pracovních dnech** =

Počet plánovaných směn dle stanovené týdenní pracovní doby ***x*** počet týdnů dovolené u zaměstnavatele

_____-

Počet týdnů kalendářního roku (52,143 nebo 52,286 v přestupném roce)

Jestliže máte v uvedené situaci, kdy v týdnu pracujete 3 dny, a to 2 dny 8 hodin a 1 den 4 hodiny, nárok na 12 dnů dovolené, ideální je, abyste čerpali 8 dnů dovolené ve dnech, kdy máte 8hodinovou směnu, a 4 dny, kdy máte jen 4hodinovou směnu. To ovšem lze v praxi jen málokdy zajistit. Problém lze řešit přepočtem dovolené (stanovené v týdnech, resp. dnech) na pracovní hodiny, což však nemá oporu v zákoníku práce. Ten řeší, jak už bylo naznačeno, v § 213 odst. 4 ZP toliko výpočet dovolené, čerpáte-li dovolenou s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou na jednotlivé týdny nebo na období celého kalendářního roku. To vám přísluší tolik pracovních dnů dovolené, kolik jich podle rozvržení pracovní doby na dobu vaší dovolené připadá v celoročním průměru.

Nerovnoměrně rozvržená pracovní doba

Stanovení nároku na vaši dovolenou v případě, že máte pracovní dobu nerovnoměrně rozvrženou na jednotlivé týdny nebo období v kalendářním roce, je snadné. Vydělíme-li počet plánovaných pracovních dnů (pracovních směn) v kalendářním roce počtem týdnů v kalendářním roce, zjistíme průměrný počet plánovaných pracovních dnů připadajících na 1 týden. Z tohoto průměrného počtu pracovních dnů na týden se pak vychází při zjištění celkového počtu vašich pracovních dnů připadajících na vaši dovolenou, kdy se průměrný počet pracovních dnů připadajících na 1 týden vynásobí počtem týdnů dovolené, na které máte nárok v kalendářním roce.

Nárok na dovolenou v pracovních dnech se tedy zjistí tak, že počet plánovaných pracovních směn v kalendářním roce vycházející ze stanovené (standardní) týdenní pracovní doby (a to bez ohledu na případné přesčasy, jakož i bez ohledu na v úvahu přicházející nebo již i naplánované čerpání dovolené – prostě o dovolené se v tomto případě neuvažuje) se vynásobí počtem týdnů dovolené (dovolené za kalendářní rok, na které máte, resp. budete mít nárok, bez ohledu na to, zda tomu tak bude. Tedy neřeší se jen poměrná část dovolené za kalendářní rok ani případné krácení dovolené pro omluvenou nebo neomluvenou absenci, počítá se tedy zásadně se 4 týdny dovolené – základní výměra v podnikatelském sektoru, případně zvýšené na 5 týdnů, resp. s 5 týdny dovolené u zaměstnavatelů státní a veřejné správy a služeb) a poslé-ze vydělí počtem týdnů v roce (v praxi se používá jak číslo 52, tak přesnější číslo 52,143, resp. v přestupném roce 52,286).

Přepočet dovolené na hodiny

Ovšem takovýhle přepočet neřeší, jak už bylo naznačeno, případ, kdy pracujete v rozdílně dlouhých pracovních směnách. Pokud se takto postupuje, vznikají nepřesnosti. Řešením je stanovení náhrady mzdy nebo platu v době dovolené ve smyslu § 222 odst. 1 ZP, kdy vám zaměstnavatel vyplácí za dovolenou náhradu mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku odpovídajícího průměrné délce směny. Je rovněž možné přepočítat váš nárok na dovolenou vyjádřený v týdnech, resp. pracovních dnech na jednotlivé pracovní hodiny, ale takový postup nemá oporu v zákoníku práce.

Nicméně jestliže to vám i zaměstnavateli vyhovuje, zvláště pokud se na tom společně dohodnete, neměl by vzniknout problém – takovým postupem nejste nijak kráceni na svých mzdových nárocích, takže by to nemělo vadit ani inspekčním orgánům kontrolujícím dodržování zákoníku práce a dalších pracovněprávních předpisů u zaměstnavatele. Jakkoliv v nich tedy přepočítávání dovolené na hodiny není upraveno, avšak zákoník práce takové odchylce od zákonem předepsaných postupů nebrání. Takový postup je spravedlivý, jelikož brání jak vašemu zvýhodnění, tak znevýhodnění.

(Jak už bylo uvedeno, je to rozdíl oproti situaci, kdy byste čerpali dovolenou ve dnech, kdy máte odpracovat méně pracovních hodin, pak byste byli při čerpání dovolené znevýhodněni, nebo naopak čerpali dovolenou ve dnech, kdy máte odpracovat více hodin, pak byste byli bezdůvodně zvýhodněni.)

Opora v zákoně?

Podobný postup již mohl být dávno v souladu se zákoníkem práce, resp. přímo s jeho literou, avšak příslušnou novelu zákoníku práce, jejíž nová pravidla pro čerpání dovolené měla nabýt účinnosti 1. 1. 2018 (a o níž jsme psali již v r. 2016 v článku Pravidla převádění dovolené se v roce 2017 mění), však nejenže se nepodařilo před podzimními volbami do Poslanecké sněmovny v r. 2017 schválit, ale ani nebyl dokončen proces jejího projednávání. Nicméně Ministerstvo práce a sociálních věcí připravuje analogickou novelu zákoníku práce, přičemž navrhuje účinnost nových pravidel pro čerpání dovolené od 1. 1. 2020.

Zdroj: https://www.mesec.cz/clanky/jak-to-budete-s-penezi-a-dovolenou-kdyz-si-dohodnete-kratsi-pracovni-uvazek/?utm_source=newsletter-html-w&utm_medium=text&utm_campaign=2018-11-11

Deset mýtů o sirotčích důchodech.

1.11.2018 ISPV Děti, Důchody

Když v dětském věku ztratíme ty nejbližší, jednoho nebo dokonce oba rodiče, vždy se jedná o velmi těžkou, pro mnohé traumatizující událost. Překonat ji či vyrovnat se s ní, nebývá v mnoha ohledech vůbec lehké. Prostřednictvím sirotčího důchodu se stát snaží zmírnit finanční dopady této nepříznivé životní situace.

Sirotčí důchod je jednou z dávek poskytovaných ze systému důchodového pojištění a patří mezi tzv. pozůstalostní důchody. I sirotčí důchody však mají svá „pravidla“ stanovená zákonem, podle kterých se přiznávají a vyplácejí. Odborníci České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) se ve své praxi opakovaně setkávají s některými více či méně nepřesnými informacemi – mýty. Jaké jsou ty nejčastější a jaká je pravda?

1. Sirotčí důchod se přiznává po zesnulém rodiči (osvojiteli/pečovateli) vždy

Opak je pravdou, ale podmínky se letos zmírnily. Sirotčí důchod vždy náleží nezaopatřenému dítěti nejdéle do 26 let věku v případech, kdy zesnulé osobě již byl vyplácen starobní či invalidní důchod, anebo zemřela následkem pracovního úrazu. Aby nárok na sirotčí důchod vznikl i v ostatních případech, stále trvá podmínka, že zesnulá osoba musí ke dni úmrtí získat stanovenou dobu důchodového pojištění. Od letošního 1. února platí, že jde-li o zesnulou osobu starší 28 let, musí mít odpracováno (pojištěno) alespoň jeden rok v období posledních deseti letech přede dnem úmrtí, v případě zesnulé osoby starší 38 let to jsou dva roky v posledních dvaceti letech přede dnem úmrtí. Do této doby se však nezahrnují náhradní doby pojištění, to znamená, že musí jít o tzv. dobu placeného pojištění, tedy dobu výdělečné činnosti, za kterou je vyplácen příjem podléhající odvodu pojistného na sociální zabezpečení (důchodové pojištění).

2. Pokud byla někomu žádost o sirotčí důchod dříve (před 1. 2. 2018) zamítnuta a podle nových pravidel jsou podmínky splněny, ČSSZ automaticky začne důchod vyplácet

Ne, nezačne. Řízení o přiznání sirotčího důchodu nezahajuje ČSSZ automaticky, ale pouze na základě podané žádosti. Sirotek či jeho zákonný zástupce musí na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) sepsat novou žádost o sirotčí důchod. Na základě té bude nárok na důchod posouzen podle nových podmínek a přiznán, pokud bude sirotek stále tzv. nezaopatřený.

3. V případě ztráty obou rodičů (osvojitelů/pečovatelů) je nárok na sirotčí důchod jen po jednom z nich

Není tomu tak. Oboustranně osiřelé dítě má nárok na sirotčí důchod po obou zemřelých rodičích. Procentní výměra důchodu po každém z rodičů náleží sirotkovi v plné výši (nižší procentní výměra se nekrátí na polovinu jako u souběhu starobního a vdovského důchodu), základní výměra však náleží pouze jedna, a to k důchodu s vyšší procentní výměrou.

Příklad:
Sirotkovi byl po zemřelém otci vypočítán sirotčí důchod 10 000 Kč (procentní výměra 7 300 Kč a základní výměra 2 700 Kč), po matce 5 000 Kč (procentní výměra 2 300 Kč a základní výměra 2 700 Kč). Sirotkovi bude ČSSZ vyplácet procentní výměry obou důchodů v plné výši a jednu základní výměru náležející k vyššímu z důchodů. Oboustrannému sirotkovi tak bude náležet sirotčí důchod ve výši 12 300 Kč (7 300 + 2 700 +2 300).
Pro úplnost: Výše procentní výměry sirotčího důchodu činí 40 % procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nebo by měl nárok zemřelý rodič v době smrti.

4. Pokud je sirotčí důchod jednou přiznán, není do doby, kdy nárok na něj skončí, třeba nic prokazovat

To je omyl, v praxi bohužel velmi častý. Pracovníci ČSSZ nárok na sirotčí důchod průběžně ověřují a jeho příjemce musí trvající podmínky pro jeho výplatu prokazovat. Děje se tak vždy s ukončením základní (povinné) školní docházky, dále se prokazuje navazující studium, přesněji soustavná příprava na budoucí povolání. Studenti středních či vysokých škol proto předkládají aktuální potvrzení školy o trvání, resp. pokračování svého studia. Doklad se zasílá přímo na ústředí ČSSZ, je také možné ho odevzdat na místně příslušné OSSZ. Doklad o studiu je nutné předložit i v případě, že student své studium znovu zahájil po jeho předchozím přerušení, a také vždy, když ho k tomu ČSSZ vyzve.

5. Zastavení výplaty sirotčího důchodu je definitivní a nelze ji obnovit

Není pravda. Pokud jsou splněny zákonné podmínky, jsou řádně prokázány, výplatu lze obnovit. V praxi obvykle dochází k tomu, že potvrzení o studiu je doloženo dodatečně či s určitou prodlevou (např. po několika měsících). Na základě toho ČSSZ výplatu sirotčího důchodu obnoví a důchod za příslušné období doplatí.

6. Sirotčí důchod nemůže být vyplácen přímo sirotkovi

Neplatí vždy. Důležitou roli hraje věk sirotka. Je-li sirotek nezletilý, je sirotčí důchod vyplácen jeho zákonnému zástupci, což je zpravidla žijící rodič, případně opatrovníkovi nebo zvláštnímu příjemci. Po nabytí zletilosti sirotka může být sirotčí důchod nadále vyplácen k rukám osoby (zpravidla rodiče), které byl vyplácen již před nabytím svéprávnosti dítěte, ale jen za předpokladu, že s tím oba – zletilý sirotek i dosavadní příjemce důchodu souhlasí. Tento souhlas je třeba prokázat formou čestného prohlášení. Standardně je však po dosažení zletilosti výplata sirotčího důchodu zařízena a prováděna přímo sirotkovi, a to buď na jeho účet u peněžního ústavu, nebo v hotovosti prostřednictvím pošty.

7. Při pobírání sirotčího důchodu si nelze přivydělat

Naopak, je to možné. Například studenti tzv. denního (prezenčního) studia, kteří pobírají sirotčí důchod, si nejen v době prázdnin přivydělávat mohou. Studenti jiné formy studia (dálkové, kombinované) si mohou při pobírání sirotčího důchodu též přivydělat, ale musí se jednat o takovou výdělečnou činnost, která nezakládá účast na důchodovém pojištění, tj. z jejich výdělku se neodvádí pojistné na sociální zabezpečení (důchodové pojištění). V opačném případě jim výplata sirotčího důchodu nebude náležet.

8. V případě sňatku nebo narození dítěte se sirotčí důchod odebírá

Nikoliv. Pokud trvá studium (soustavná příprava na budoucí povolání) a sirotek nedosáhl věku 26 let, náleží mu výplata sirotčího důchodu i po uzavření manželství. Pokud jsou plněny stanovené podmínky, nebrání výplatě sirotčího důchodu ani pobírání rodičovského příspěvku, stane-li se student-sirotek rodičem.

9. Sirotčí důchod se přestane vyplácet s posledním dnem studia

Ne, toho se studenti-sirotci obávat nemusejí. Po ukončení studia na střední či vyšší odborné škole (zpravidla v červnu) náleží dítěti sirotčí důchod ještě za prázdninové měsíce (tj. červenec a srpen). Podmínkou je, že po celý kalendářní měsíc sirotek nevykonává výdělečnou činnost, která by zakládala účast na důchodovém pojištění, popřípadě nepobírá podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, nestal-li se následně studentem vysoké školy.
Sirotčí důchod náleží i v době prázdnin mezi jednotlivými ročníky studia na dané škole a i mezi jednotlivými studii, např. mezi středoškolským či vysokoškolským, bakalářským a magisterským stupněm denního studia apod., pokud na sebe studium bezprostředně navazuje. Doba mezi jednotlivými studii na vysoké škole však nesmí přesáhnout tři kalendářní měsíce.

Po ukončení vysokoškolského studia náleží dítěti sirotčí důchod ještě následující kalendářní měsíc po měsíci, ve kterém studium ukončil. Nesmí ale po celý tento kalendářní měsíc vykonávat výdělečnou činnost zakládající účast na důchodovém pojištění či pobírat podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci.

10. O již vyplacenou dávku sirotčího důchodu nelze přijít
Omyl. Každou změnu, která ovlivňuje nárok na vyplácení sirotčího důchodu, je třeba ČSSZ oznámit. Například, ukončí-li nebo přeruší-li sirotek studium dříve, než bylo uvedeno v odevzdaném potvrzení o studiu, nebo pokud změní formu studia, je jeho zákonnou povinností tuto skutečnost do 8 dnů písemně oznámit ČSSZ. Stejně je tomu v případě, že začne vykonávat výdělečnou činnost zakládající účast na důchodovém pojištění či pobírat podporu v nezaměstnanosti (podporu při rekvalifikaci), popř. by byl sirotkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. V případě, že by tak neučinil a nadále neoprávněně sirotčí důchod pobíral, má podle zákona povinnost vyplacený důchod vrátit. Pokud by se tak nestalo, ČSSZ by musela neoprávněně vyplacený důchod vymáhat jako přeplatek.

Bližší vysvětlení týkající se sirotčího důchodu poskytnou vždy s ohledem na konkrétní situaci odborníci OSSZ, call centra pro důchodové pojištění na telefonním čísle 800 050 248 nebo klientského centra při pražském ústředí ČSSZ. Další praktické informace pro studenty přináší leták Sociální zabezpečení – informace pro studenty.
Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Zažili jsme….
Zkameněliny v legendách a mýtech 18.10.2018.

Foto: D. Kotoučková

Slavnostní matiné ke 100. výročí založení republiky 26.10.18.

Pásmo hudby a poezie
Úvodní slovo: Marie VESELÁ
Účinkují: Věra BAKALOVÁ – alt,
Marie SEDLÁČKOVÁ – soprán,
Eva ŠKODOVÁ – housle.

Foto: D. Kotoučková

Vystoupení Cimbal Classic 7.11.18.

Foto: D. Kotoučková

Vystoupení Cimbálové muziky ZUŠ Kyjov 13.11.18.

Foto: D. Kotoučková